

“ผลกระทบและความเสี่ยงที่เกิดจาก FTA ต่อสินค้าปศุสัตว์ไทย”

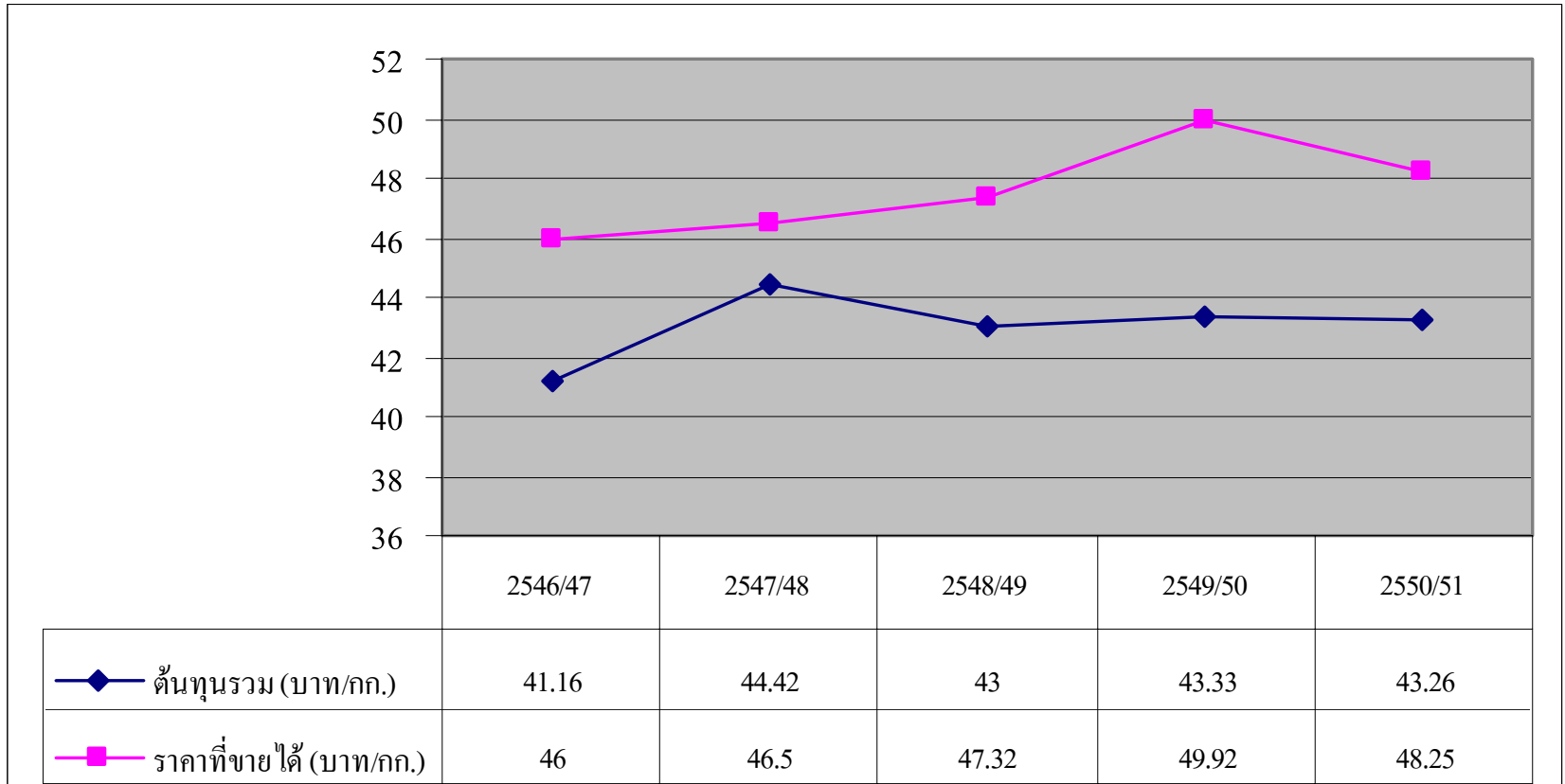
โดย

ดร. จารึก สิงห์ปรีชา

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

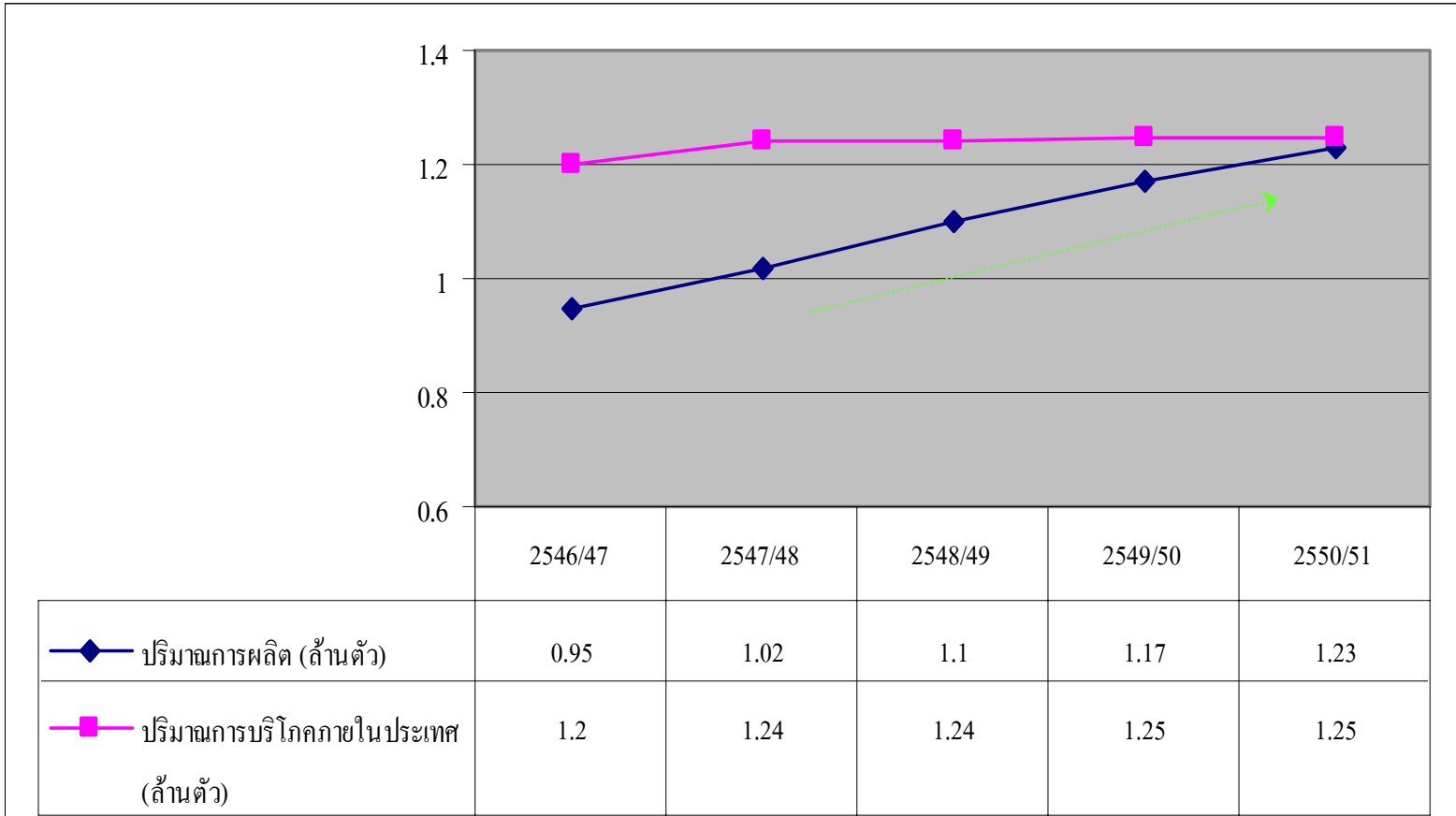
สถานการณ์โคเนื้อไทย

ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ราคาที่เกษตรกรขายค่อนข้างที่ ส่งผลให้ส่วนต่างรายได้ลดลง

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550
กรมการค้าภายใน, 2550

ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นทันกับความต้องการภายในประเทศ ขณะเดียวกันการบริโภคทรงตัว

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550
กรมการค้าภายใน, 2550

- ประเทศไทยอยู่ในฐานะผู้นำเข้ามากกว่าผู้ส่งออก
- แนวโน้มนำเข้าโคเนื้อมีชีวิตและเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อลดลง ขณะที่ส่งออกโคมีชีวิตดีขึ้นหลักจากรอคระบาด
- ราคานำเข้าโคเนื้อมีชีวิตและเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และสูงกว่าราคาส่งออก

รายการ	2546/47	2547/48	2548/49	2549/50	2550/51
1. การนำเข้า					
โคมีชีวิต (ตัว)	87,360	99,353	97,599	59,859	13,253
เนื้อและผลิตภัณฑ์ (ตัน)	1,060	3,374	4,986	6,960	4,000
2. การส่งออก					
โคมีชีวิต (ตัว)	5,650	2,626	12	120	1,703
เนื้อและผลิตภัณฑ์ (ตัน)	817	566	599	492	271
3. ราคานำเข้า					
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	3,030	4,048	3,985	3,785	4,773
เนื้อและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	109	58.34	42.16	44.81	169.43
4. ราคาส่งออก					
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	6,950	7,407	19,166	6,000	4,069
เนื้อและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	148	110.14	90.13	126.06	77.8

สถานการณ์โคเนื้อไทย

ปัจจุบัน

1. ผู้เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยและมีการเลี้ยงกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยภาคตะวันออก เชียงเหนือเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ตามลำดับ
2. การผลิตยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ
3. มีการนำเข้าโคมีชีวิตจากประเทศเพื่อนบ้าน นำเข้าเนื้อและผลิตภัณฑ์จากประเทศผู้ผลิตส่งออกรายสำคัญของโลก

นโยบายภายในประเทศและนโยบายภายนอก

นโยบายภายในประเทศ

- ▶ นโยบายเพิ่มผลผลิต โคเนื้อ
- ▶ ควบคุมป้องกันโรคและร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ▶ วิจัยและพัฒนาพันธุ์โค
- ▶ พัฒนาระบบตลาด
- ▶ นโยบายส่งเสริม GAP

นโยบายเชิงรุก
มากขึ้น

นโยบายภายนอกประเทศ

- ▶ รัฐบาลไทยได้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษที่ใช้กรณีนำเข้าจากประเทศที่มีข้อตกลงเขตการค้าเสรี
- ▶ รัฐบาลไทยมาตรการด้านสุขอนามัย
- ▶ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS)
- ▶ มาตรการการอุดหนุนภายในประเทศ (สหภาพยุโรป)

มาตรการอุดหนุนของ
ต่างประเทศเริ่มลดลง
ขณะที่ประเทศไทยมีให้
ความสำคัญกับมาตรการที่
มิใช่ภาษีขึ้น

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

- ภาคการผลิตโคเนื้อคาดว่าจะได้รับผลกระทบในด้าน การลดการผลิต เลิกการผลิต การค้าลดลง ราคาภายในประเทศลดลง มีการว่างงานเพิ่มขึ้น ประการใดประการหนึ่ง หรือหลายประการเช่นกัน โดยสินค้าที่สำคัญที่ไทยนำเข้า คือ เนื้อโค กระบือ ไม่มี กระดูกแช่แข็ง เนื้อโค กระบือ ไม่มีกระดูกสดหรือแช่เย็น ซึ่งปัจจุบันไทยเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 50 หากลดภาษีเหลือ 0 จะทำให้สินค้านี้มีราคาถูกลง นำเข้ามากขึ้น และจะมีเกษตรกรที่จะได้รับผลกระทบจำนวนประมาณ 1.4 ล้านครัวเรือน

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

- 1) ผลกระทบต่อเกษตรกรรายย่อย ผลกระทบจะมีมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย
 - ปัจจัยแรก ต้นทุนนำเข้าโคมีชีวิตจากออสเตรเลีย ถ้าราคานำเข้าโคมีชีวิตจากออสเตรเลียที่นำมาขุนในประเทศไทยมีราคาถูกกว่าหรือใกล้เคียงกับราคาโคเนื้อในประเทศไทย จะผลทำให้ราคาโคเนื้อในประเทศไทยต้องปรับตัว ลดลงเพื่อแข่งขันกับโคจากออสเตรเลียที่นำเข้ามาขุนต่อในประเทศไทย
 - ปัจจัยที่สอง ขึ้นอยู่กับเนื้อโคแช่เย็นและแช่แข็งที่นำเข้ามาจากออสเตรเลียจะเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดโคเนื้อในประเทศไทยได้ ซึ่งผลกระทบแรกจะทำให้เจ้าของฟาร์มรายใหญ่ผลิตเนื้อโคเข้าสู่ตลาดได้น้อยลง และทำให้มีตลาดจำหน่ายเนื้อลดลงทำให้ต้องลดการผลิตลง เป็นผลทำให้รับซื้อโคเนื้อที่จะนำมาขุนจากเกษตรกรลดลงหรือรับซื้อในราคาที่ถูกลง ซึ่งจะมีผลทำให้เกษตรกรรายย่อยมีรายได้ลดลง และเมื่อเกิดการขาดทุนขึ้นก็จำเป็นที่จะต้องออกจากตลาดไป

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

2) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายใหญ่

- ผู้ประกอบการหรือเจ้าของฟาร์มรายใหญ่ที่มีระบบบริหาร จัดการที่ได้มาตรฐาน และเป็นผู้ผลิตเนื้อโคคุณภาพเข้าสู่ตลาดเนื้อโดยตรงจะได้รับผลกระทบในด้านบวก ในแง่ของโคมีชีวิตที่นำเข้าจากออสเตรเลียมาขุนต่อในไทยมีราคาถูกลงหรือราคาใกล้เคียงกับโคเนื้อในประเทศ ผู้ประกอบการก็จะเปลี่ยนจากที่รับซื้อจากเกษตรกรรายย่อยในประเทศมารับซื้อจากออสเตรเลียแทนซึ่งทำให้ได้โคเนื้อที่มีคุณภาพดีกว่า เจริญเติบโตเร็วกว่า อีกทั้งยังทำให้เป็นการลดต้นทุนค่าอาหารที่ใช้ในการขุนโคลงได้ ก่าไรก็จะเพิ่มมากขึ้น
- ผลกระทบในด้านลบ จะเกิดขึ้นในกรณีที่เนื้อโคชำแหละนำเข้าเพิ่มมากขึ้น จะทำให้เกิดการแย่งส่วนแบ่งตลาดโคเนื้อในประเทศ และถ้าความนิยมบริโภคเนื้อของคนในประเทศหันไปนิยมบริโภคเนื้อที่นำเข้าจากออสเตรเลียแทนเนื้อที่ผลิตได้ในประเทศ

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

3) ผลกระทบต่อธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- หากการแข่งขันของอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อของประเทศไทย ไม่สามารถต่อสู้กับอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อของประเทศออสเตรเลียได้ ไม่เพียงแต่เกษตรกรรายย่อยเท่านั้นที่จะได้รับผลกระทบ แต่ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในธุรกิจอื่นๆ อีกด้วย เช่น ผู้ประกอบการอาหารสัตว์ อาหารเสริมต่างๆ เช่น กากอ้อย กากน้ำตาล กากรำ เปลือกสับปะรด มันสำปะหลัง ข้าวโพดเป็นต้น ผู้ประกอบการด้านยาป้องกันโรคและวัคซีน ผู้ให้บริการด้านการผสมเทียม แรงงานที่ถูกว่าจ้างทำงานในฟาร์มหรือในไร่ โรงฆ่าสัตว์ พ่อค้าปลีกและพ่อค้าส่งเนื้อโคชำแหละ เป็นต้น

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

จากการประมวลความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการรายใหญ่ เกษตรกร พบว่า

- มีความกังวลในเรื่องส่วนแบ่งตลาดที่อาจจะลดลงได้จากการที่ราคาเนื้อโคแช่เย็นและแช่แข็งถูกลงจากการทำ FTA ผู้ประกอบการจะหันไปซื้อเนื้อโคที่ราคาถูกลงกว่าและคุณภาพดีกว่าโดยเปรียบเทียบ
- ในกรณีที่ผู้ประกอบการในประเทศไม่เปลี่ยนแปลงทิศทางการซื้อเนื้อโคจากไทยไปซื้อจากออสเตรเลีย แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นได้คือ การรับซื้อโคขุนในราคาที่ถูกลงซึ่งจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคโดยตรง ในด้านรายได้ที่ลดลงไปจากเดิม
- ในกรณีที่ผู้เลี้ยงโคขุนหันไปนำเข้าโคมีชีวิตจากออสเตรเลียแทนการซื้อโคจากเกษตรกรไทยมาขุนต่อ จะเป็นการปิดโอกาสให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคไม่ได้มาตรฐานต้องออกจากวงจรไปเพราะไม่สามารถแข่งขันได้

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – จีน

- โคนเนื้อเป็นสินค้าที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการทำ FTA ไทย - จีน
- ไทยจะนำเข้าโคเพิ่มขึ้น เนื่องจากก่อนการทำ FTA ไทยเก็บอัตรานำเข้า 10% การลดอัตรานำเข้าเหลือ 0% คาดว่าจะมีการนำเข้าโคมากขึ้น เนื่องจากการเลี้ยงโคในประเทศไทยยังไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค ทั้งนี้ อาจจะมีผลกระทบต่อผู้เลี้ยงโคภายในประเทศด้วย
- ไทยจะนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้น เนื่องจากเดิมประเทศไทยเก็บอัตรานำเข้าค่อนข้างสูงถึง 60% ทำให้ไม่มีการนำเข้าจากจีน การลดอัตรานำเข้าเหลือ 0% คาดว่าจะมีผลกระทบให้มีการนำเข้าสินค้ากลุ่มนี้ เนื่องจากต้นทุนการผลิตของไทยค่อนข้างสูง ประกอบกับความต้องการบริโภคจะเพิ่มขึ้นหากราคาลดลง

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – อินเดีย

- ในกรณีตลาดระดับล่างจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรไม่สามารถแข่งขันกับซากโคจากประเทศอินเดียในเรื่องราคา
- ในตลาดบนซากเนื้อโคจากประเทศอินเดียจะไม่มีผลกระทบเลย เพราะซากเนื้อโคจากประเทศอินเดียไม่มีคุณภาพดีเพียงพอ

ผลกระทบของ FTA ที่มีต่อการผลิตและการบริโภค

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ FTA ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อค่อนข้างน้อยมาก
- การสร้างประโยชน์หรือการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบของ FTA ต้องใช้เวลา
- อย่างไรก็ตาม เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อส่วนหนึ่ง เห็นว่า FTA ส่งผลดีต่อขนาดของตลาดที่กว้างขึ้นในการรองรับเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากประเทศไทย
- FTA ของไทยในช่วงที่ผ่านมาไม่ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการดำเนินชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้ออย่างชัดเจน

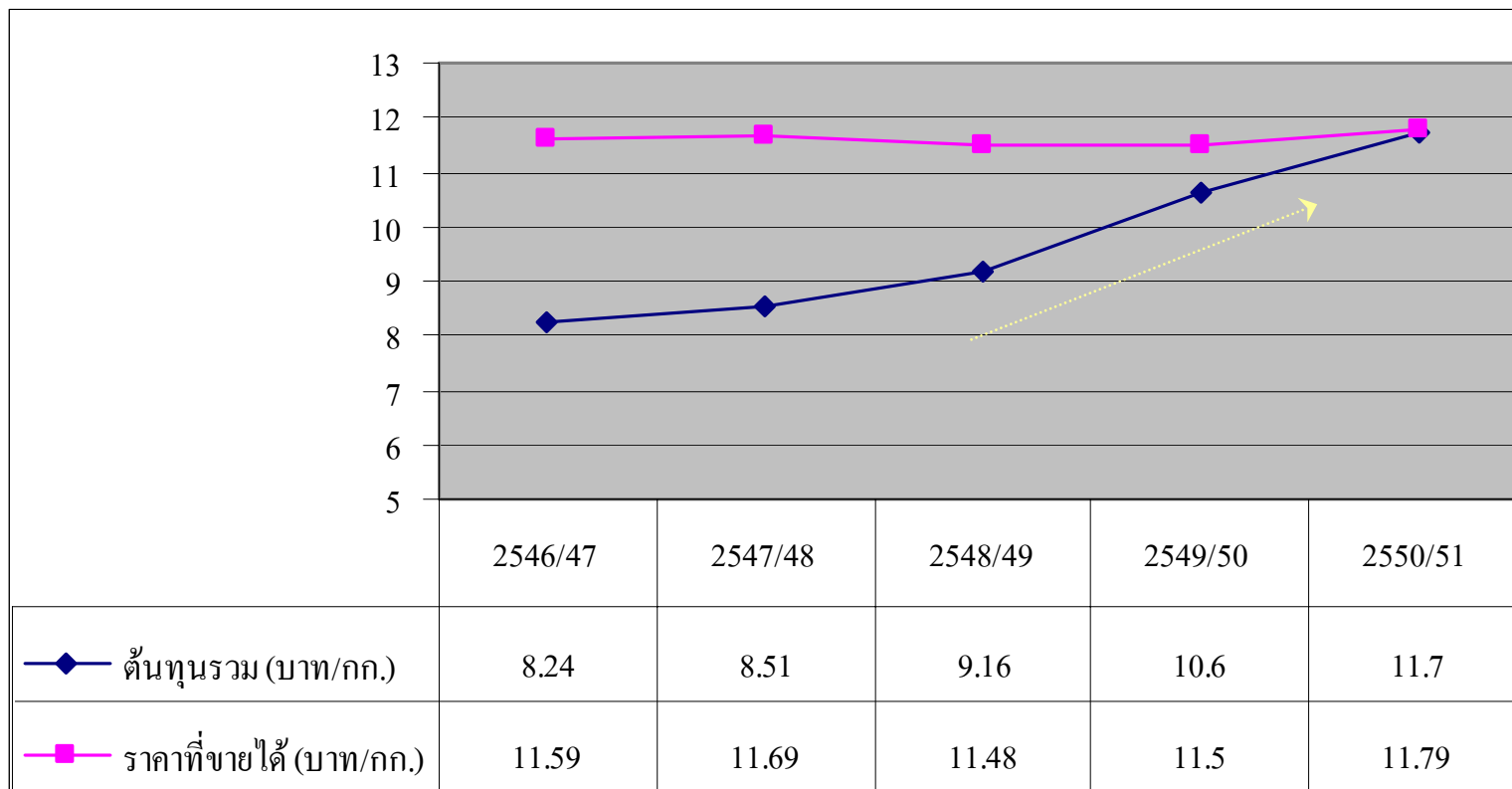
**การผลิตและการบริโภคแทบจะไม่ได้รับผลกระทบจาก FTA เลย
ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตเป็นหลัก**

บทสรุปที่ได้จากการระดมสมอง

- ผู้ประกอบการมีความเข้าใจเกี่ยวกับ FTA ค่อนข้างน้อย
- ฟาร์มมีขนาดเล็กและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนเนื้อมียังคงมีความรู้เพื่อใช้ในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านการค้าที่ไม่เพียงพอ -- เป็นกลุ่มแรกที่ต้องเลิกกิจการก่อน
- กิจการโคนเนื้อทั่วไปที่ยังคงดำเนินกิจการได้อยู่เนื่องจากการเน้นไปยังธุรกิจขายพันธุ์โคนเนื้อ
- FTA มีผลต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนเนื้อ โดยเฉพาะ “ราคา”
- กิจการโคนเนื้อแบ่งเป็น 2 ตลาด
 - ตลาดบน -- เนื้อโคคุณภาพสูง -- โคขุนเข้าตลาดบน -- ได้รับผลกระทบจาก FTA
 - ตลาดล่าง -- เนื้อโคคุณภาพต่ำลง -- ได้รับผลจากการนำเข้าโคนเนื้อเถื่อน
- เนื้อโคเถื่อนจากอินเดียส่งผลกระทบมากกว่า FTA โดยเปรียบเทียบ
- นโยบายรัฐบาล
 - การสนับสนุนด้านสายพันธุ์ และปรับปรุงคุณภาพเนื้อโคให้เทียบเท่ากับเนื้อจากต่างประเทศ
 - การประชาสัมพันธ์และข่าวสารเกี่ยวกับโคนเนื้อให้แก่เกษตรกร
 - การจัดการฝึกอบรมความรู้ด้านการตลาดให้กับเกษตรกรที่เข้มข้นขึ้น
 - การตรวจและป้องกันการนำเข้า ตลอดจนเกณฑ์ด้านสุขอนามัยที่ชัดเจนและเข้มงวดขึ้น

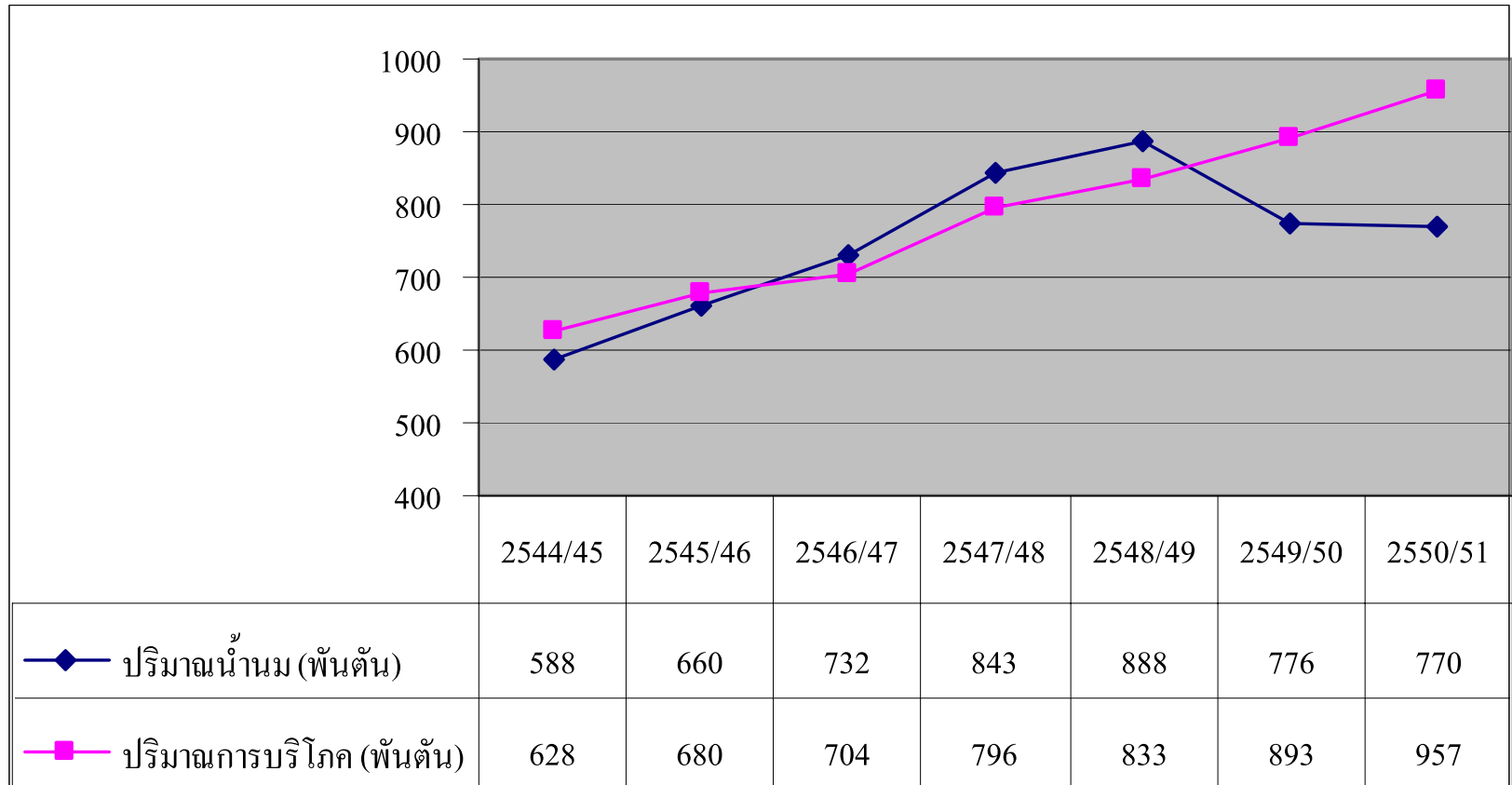
สถานการณ์konomไทย

**ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ราคาที่เคยขายค่อนข้างที่
ส่งผลให้ส่วนต่างรายได้ลดลงกระทั่งเทียบเท่ากับต้นทุนต่อหน่วย**

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2550
กรมการค้าภายใน, 2550

ความต้องการบริโภคนมที่เพิ่มขึ้นและสูงกว่าปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ เป็นปัจจัยสนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำเข้า โดยเฉพาะนมผง ส่วนการส่งออกจะเป็นในรูปแบบของนำเข้าเพื่อส่งออกต่อ
- การนำเข้านมผงจากต่างประเทศจะเป็นเพื่อการทดแทนการใช้น้ำนมดิบเพื่อแปลงเป็นนมพร้อมดื่มภายในประเทศ – **Combine Drinking Milk** --

รายการ	2546/47	2547/48	2548/49	2549/50	2550/51
1. นำเข้าผลิตภัณฑ์รวม					
ปริมาณ (ตัน)	185,041	183,725	179,425	182,281	159,982
2. การส่งออกผลิตภัณฑ์รวม					
ปริมาณ (ตัน)	117,225	151,009	146,926	113,580	109,837

สถานการณ์โคนมไทย

ปัจจุบัน

1. นำนมที่ผลิตได้ใช้ผลิตนมพร้อมดื่มบริโภคในประเทศเกือบทั้งหมด
2. นำเข้าผลิตภัณฑ์หลายชนิด ที่สำคัญคือ นมผงขาดมันเนยที่สามารถใช้ผลิตนมพร้อมดื่มที่มีต้นทุนต่ำกว่าการใช้นํ้านม
3. นํ้านมดิบ/นมปรุงแต่ง และนมผงขาดมันเนยเป็นสินค้าที่มีโควตาใน WTO ปี 2547 - 2549 นํ้านมนมปรุงแต่งมีโควตา 2,372.74/27.26 ตัน ภาษีร้อยละ 20/20 นมผงขาดมันเนยโควตา 55,000 ตัน ภาษีร้อยละ 20 แต่เก็บจริงร้อยละ 5 โควตาใน TAFTA 2,200 ตัน ภาษีร้อยละ 5

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

1) ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกร

- เกษตรกรของไทยที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบในด้าน การลดการผลิต เลิกการผลิต การค้าลดลง ราคาภายในประเทศลดลง มีการว่างงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากการทำ FTA ทำให้อัตราภาษีนำเข้าลดลงและนมผงที่นำเข้ามีราคาถูกลง ปัจจุบันนมผงที่นำเข้ามาทำเป็นนมคั้นรูปก็มีราคาถูกกว่านมสดที่ได้จากน้ำนมดิบอยู่แล้ว ส่งผลให้เกษตรกรต้องปรับตัว ปริมาณการสั่งซื้อน้ำนมดิบจากเกษตรกรอาจลดลง เนื่องจากกระบวนการผลิตนมพร้อมดื่มที่ใช้นมสดผลิตนั้นมีขั้นตอนที่ยุ่งยากกว่าการใช้นมผงมาทำเป็นนมคั้นรูปพร้อมดื่ม ปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาดมักจะเกิดขึ้นในช่วงที่โรงเรียนปิดภาคการเรียนและเมื่อมีการเปิด FTA กับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ผู้ผลิตนมพร้อมดื่มอาจหันมาใช้นมผงมากขึ้น ส่งผลกระทบท่อตลาดน้ำนมดิบได้

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

1) ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกร(ต่อ)

- นมและผลิตภัณฑ์นมอื่น ๆ ได้รับผลกระทบจากความตกลงอย่างมาก แม้จะเป็นเพียงปีแรกของการเริ่มต้นบังคับใช้ความตกลง ซึ่งมีการลดภาษีลงประมาณร้อยละ 3 เท่านั้น โดยมูลค่าการนำเข้าสินค้าในกลุ่มดังกล่าวเพิ่มขึ้นจาก 2055 ล้านบาทในปี 2547 เป็น 3234 ล้านบาทในปี 2548 หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 57 นอกจากนี้ มีรายงานข่าวว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่ไม่ลงทุนเพิ่ม โดยขายในราคาตัวละประมาณ 1 หมื่นบาท จากเดิมที่ขายประมาณ 2-3 หมื่นบาท
- FTA มีส่วนกระตุ้นให้เกษตรกรพัฒนาระบบการจัดการฟาร์มโคนมให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งจะช่วยยกระดับฟาร์มโคนมของเกษตรกรไทยให้สามารถผลิตนํ้านมดิบที่มีคุณภาพสูงขึ้น และในระยะยาวจะส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตนมดิบลดลง

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

2) ผลกระทบที่มีต่อสหกรณ์โคนม

- สหกรณ์โคนมบางส่วนได้รับผลกระทบจากการเปิด FTA กับทั้ง 2 ประเทศนั้น สาเหตุหนึ่งมาจากสหกรณ์โคนมส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องของอาชีพมากกว่าด้านธุรกิจและพึงพาภาครัฐมากเกินไปทำให้สหกรณ์โคนมต้องประสบปัญหากับการแข่งขันกับนมผงที่นำเข้ามา เพราะฉะนั้นสหกรณ์โคนมจึงต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาความสามารถของตนเองในด้านการตลาด หาช่องทางการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

3) ผลกระทบที่มีต่อผู้ประกอบการแปรรูปนม

- ผู้แปรรูปนมได้ประโยชน์จากการนำเข้านมผงจากทั้ง 2 ประเทศได้ในราคาที่ถูกลง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตนมพร้อมดื่มลดลง ผู้ประกอบการแปรรูปนมกำไรมากขึ้น
- FTA ทำให้ผลิตภัณฑ์นมในประเทศขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว เพราะผู้ประกอบการแปรรูปนมสามารถนำเข้านมผงมาผลิตเป็นนมพร้อมดื่มได้มากขึ้นและหลากหลายชนิด
- FTA ทำให้ตลาดผลิตภัณฑ์นมมีการแข่งขันกันมากขึ้น เนื่องจากมีผลิตภัณฑ์นมที่หลากหลายและราคาถูกลง ส่งผลให้ผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์นมมากขึ้น

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

4) ผลกระทบที่มีต่อกลุ่มผู้บริโภค

- ผู้บริโภคจะได้ประโยชน์จากการบริโภคผลิตภัณฑ์นมราคาถูกลงและมีความหลากหลายของสินค้าให้เลือกมากขึ้นหลังจากมีการเปิดเสรี และมีผลิตภัณฑ์จากนมของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เข้ามาในไทยมากขึ้น ส่งผลให้ตลาดนมมีการแข่งขันที่สูง
- ผู้บริโภคอาจถูกเอาเปรียบ เนื่องจากในปัจจุบันผู้ผลิตแปรรูปนมก็ใช้นมผงนำเข้าเป็นวัตถุดิบในการทำนมพร้อมดื่ม และจากการที่องค์การอาหารและยายังไม่สามารถให้ความชัดเจนของผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่ผลิตจากนมสดแท้ได้ ทำให้ผู้ประกอบการแปรรูปนมเอาจุดอ่อนนี้มาเป็นโอกาสในการทำการตลาดให้กับสินค้าตนเอง เช่น อ้างว่านมผลิตมาจากนมโค 100 % ทั้งที่จริงมีการนำนมผงมาผสมด้วย

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

5) ผลกระทบที่มีต่อภาครัฐ

- ารายรับด้านภาษีของภาครัฐลดลง
- การเปิด FTA ทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนหนึ่งมาบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากการเปิด FTA ให้กับภาคอุตสาหกรรมโคนม โดยเฉพาะเกษตรกร เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับหนึ่ง

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย – ออสเตรเลีย และ FTA ไทย - นิวซีแลนด์

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องปศุสัตว์โคนม หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงผู้ประกอบการเกี่ยวกับโคนม

1) การผลิตผลิตภัณฑ์นมที่ใช้น้ำนมดิบในประเทศเป็นวัตถุดิบจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่จะมีผลต่อส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์นมได้เพราะผลิตภัณฑ์นมที่ใช้นมผงพร่องมันเนยเป็นวัตถุดิบจะมีราคาถูกลงเนื่องจากต้นทุนการผลิตลดลง

2) การปรับลดราคาน้ำนมดิบในประเทศ เพื่อแข่งขันกับนมผงพร่องมันเนย ส่งผลกระทบต่อเนื้อไปยังเกษตรกรรายย่อยซึ่งไม่สามารถปรับตัวได้จะมีจำนวนลดลง คงเหลือแต่ผู้ผลิตรายใหญ่ ส่วนผลกระทบต่อผู้บริโภคนั้น ผู้บริโภคอาจจะได้รับประโยชน์จากการที่ผลิตภัณฑ์นมที่ใช้นมผงพร่องมันเนยเป็นวัตถุดิบมีราคาถูกลง แต่ในด้านคุณค่าทางด้านโภชนาการที่ผู้บริโภคจะได้รับจะมีความแตกต่างกันระหว่างผลิตภัณฑ์นมที่ใช้น้ำนมดิบเป็นวัตถุดิบกับผลิตภัณฑ์นมที่ใช้นมผงพร่องมันเนยเป็นวัตถุดิบ

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย - สหรัฐอเมริกา

- นมผงขาดมันเนยเป็นสินค้าที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทางลบ เมื่อพิจารณาข้อมูลการผลิตและการตลาด รวมถึงมาตรการด้านการค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษีของไทยและสหรัฐอเมริกาประกอบเข้าด้วยกัน

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย - จีน

- จีนได้ใช้มาตรการสุขอนามัย โดยกำหนดให้ต้องมีใบรับรองการตรวจสอบ (Inspection Certificate) ที่ออกโดย Commodity Inspection Authority ของจีน มาแสดงประกอบการนำเข้ากับสินค้าผลิตภัณฑ์นม ทำให้ผลิตภัณฑ์นม เช่น หางนม (เวย์) นมและครีมเป็นผงและเป็นเม็ด มีแนวโน้มการส่งออกลดลง อย่างไรก็ตามการส่งออกสินค้าในหมวดนี้มีมูลค่าไม่สูงมากนัก
- การผ่อนคลายนหรือยกเลิกมาตรการดังกล่าว คาดว่าจะมีผลให้มีการส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจุบันไทยได้มีการขยายการผลิตน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมได้มากขึ้น

ผลกระทบจากการทำ FTA

FTA ไทย - เกาหลีใต้

- ผลิตภัณฑ์นมเป็นสินค้าเกษตรของไทยที่มีศักยภาพในเกาหลีใต้
- ผลิตภัณฑ์นมไม่ได้รับผลกระทบจากการทำ FTA ระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ เนื่องจากในช่วงปี 2544-2546 มูลค่าการค้าของไทยและเกาหลีใต้มีน้อยมาก และคาดว่าถึงแม้จะมีการลดภาษีของทั้ง 2 ฝ่ายลงเหลือ 0% ก็จะไม่ทำให้มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นไปกว่าเดิม นอกจากนี้ทั้งไทยและเกาหลีใต้ต่างก็มีสินค้าที่มีโควตาอยู่ในพิกัดนี้หลายรายการ

ผลกระทบของ FTA ที่มีต่อการผลิตและการบริโภค

ผลเสีย

- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ FTA ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมค่อนข้างน้อยมาก
- การสร้างประโยชน์หรือการปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบของ FTA ต้องใช้เวลา
- FTA นำไปสู่ภาวะของการแข่งขันที่สูงขึ้นจากต่างประเทศ ทำให้มีการนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมจากต่างประเทศมากขึ้นในราคาที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับราคาที่เกษตรกรขายในประเทศ
- FTA พืชไร่ ส่งผลให้มีความพร้อมในการส่งออกส่วนประกอบอาหารสัตว์ไปต่างประเทศมากขึ้น อันสร้างแรงกดดันต่อราคาอาหารสัตว์ที่ปรับสูงขึ้น
- FTA นำไปสู่การปรับลดปริมาณการผลิตน้ำนมดิบลง หรือการเลิกกิจการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในอนาคตได้หากไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

ผลดี

- FTA นำไปสู่โอกาสการขยายตลาดเพื่อรองรับนมและผลิตภัณฑ์นม
- แนวโน้มการปรับเปลี่ยนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และรักษามาตรฐานการผลิต ในการรองรับและบรรเทาผลจาก FTA
- คุณภาพน้ำนมดิบและผลิตภัณฑ์นมที่มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคภายในประเทศ

FTA มีผลต่อเกษตรกรไม่มากหากเทียบกับความไม่สมดุลด้านราคากับต้นทุนการ และความสามารถในการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อรองรับกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกการค้า

บทสรุปที่ได้จากการระดมสมอง

- ผู้ประกอบการมีเข้าใจเกี่ยวกับ FTA ดีกว่าผู้ประกอบการโคเนื้อ
- FTA ส่งผลต่อ “ราคา” และมีการนำเข้านมผงเพื่อมาผสมทำนมพร้อมดื่ม -- การนำเข้านมผงเพื่อทดแทนน้ำนมดิบ -- ราคานมผงนำเข้าประมาณ 6-9 บาท ขณะที่ราคานมสดประมาณ 15 บาท
- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมประสบปัญหาด้านต้นทุนและการตลาด
- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมรายย่อย (ประมาณ 10 ตัว) อาจต้องเลิกกิจการ
- สหกรณ์โคนมมีศักยภาพในการควบคุมทางการตลาดของสมาชิกค่อนข้างน้อย – Farm Contract จึงมีความเป็นไปได้ยาก – เนื่องจากสมาชิกจะขายให้กับแหล่งรับซื้อน้ำนมดิบที่ให้ราคาสูง
- นโยบายรัฐบาล
 - ➔ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าทางโภชนาที่แตกต่างระหว่างนมสด กับ นมสดผสม (Combine Milk) พร้อมดื่ม
 - ➔ รมรณรงค์การดื่มนมผ่านนโยบายควบคุมอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง
 - ➔ การดูแลด้านการตลาดและด้านคุณภาพของน้ำนมดิบให้เป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง
 - ➔ การจัดทำ Zoning ที่เป็นระบบ
 - ➔ การสนับสนุนจากรัฐบาลให้กับสหกรณ์โคนมเพิ่มขึ้น